

Utrecht University

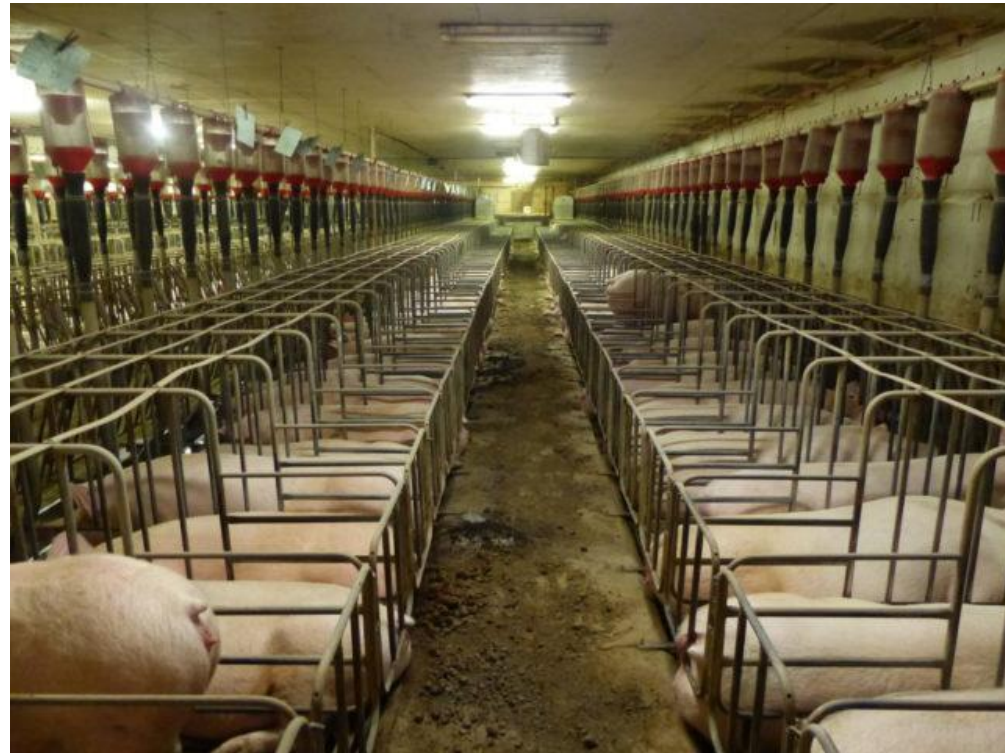
Оцінка та поліпшення благополуччя сільськогосподарських тварин: кури-несучки як приклад для вивчення

Проф. Т. Бас Роденбург

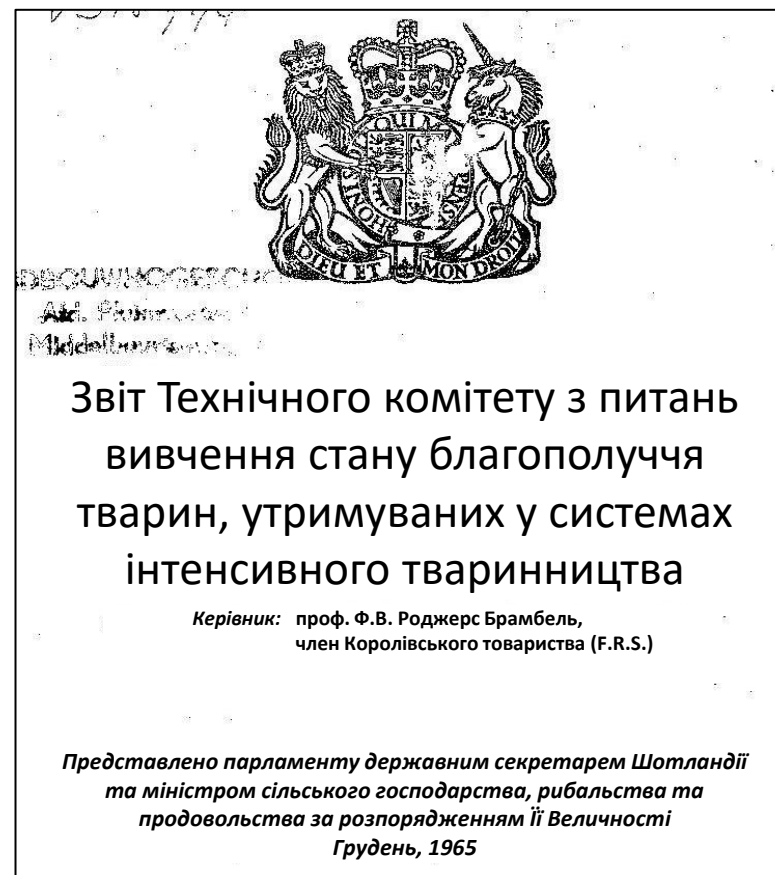
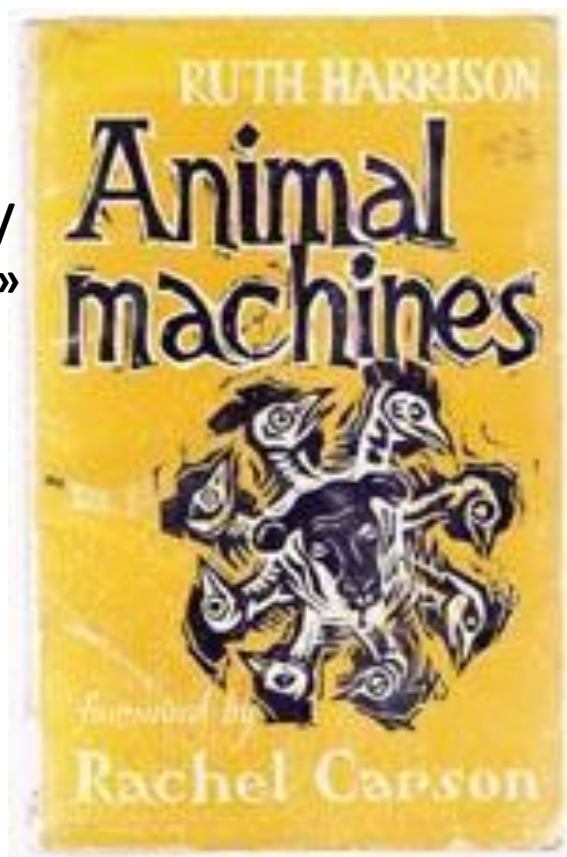
Тварини в науці та суспільстві, Факультет ветеринарної медицини

З 1950-х років розвивалися системи інтенсивного тваринництва

1960-ті роки: вперше піднято питання про благополуччя тварин (Великобританія)

Книга авторки
Рут Гаррісон
«Animal Machines»/
«Тваринні машини»

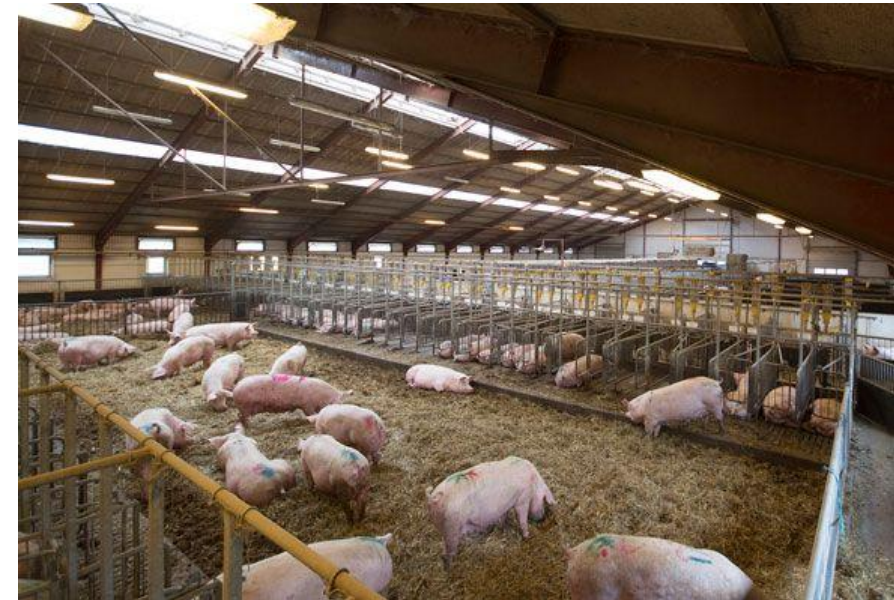
Було сформульовано п'ять свобод (правова основа благополуччя тварин)

1. Свобода від голоду і спраги
2. Свобода від дискомфорту
3. Свобода від болю, травм і хвороб
4. Свобода від страху та стресу
5. Свобода проявляти природну поведінку

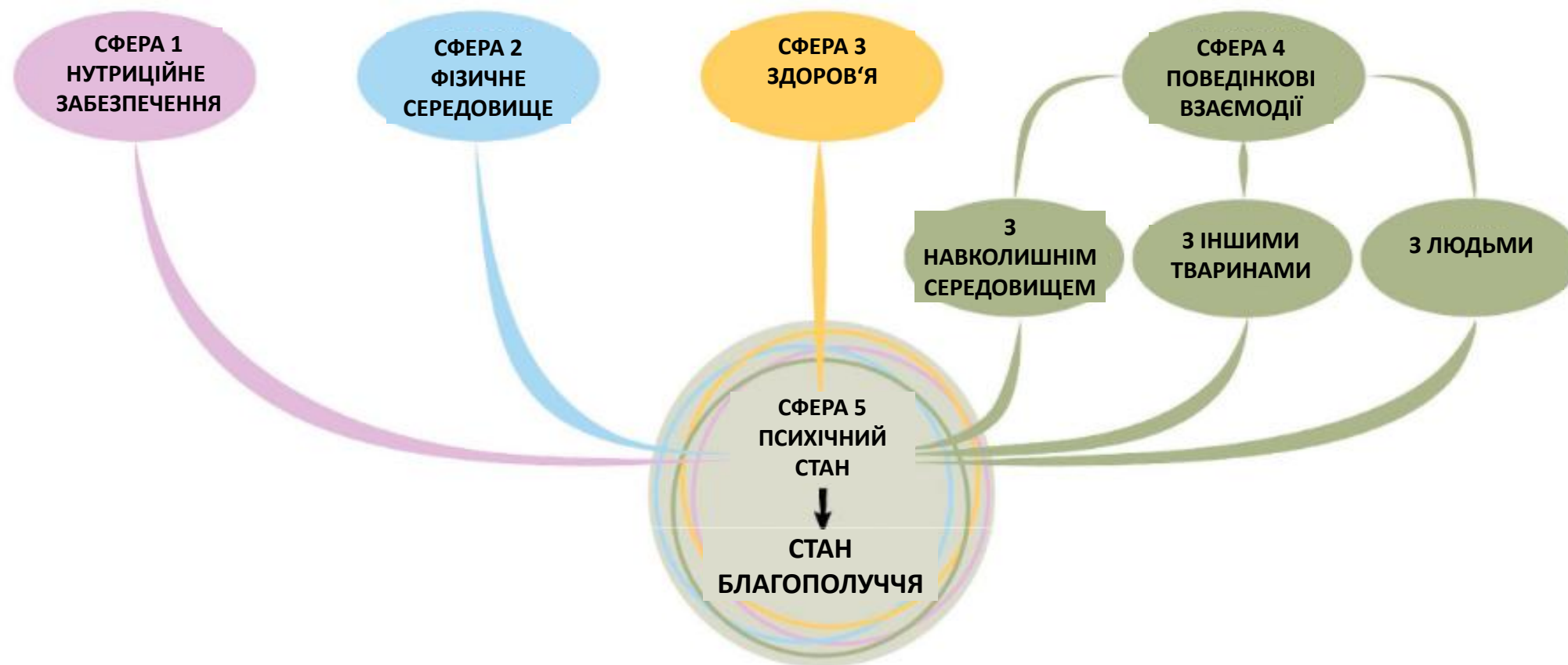

П'ять свобод допомогли трансформувати тваринництво в ЄС

- Кліткове утримання кур-несучок
> **безкліткові системи**
- Свиноматки в індивідуальних стійлах
> **свиноматки в груповому утриманні**
- Телята у індивідуальних боксах
> **телята в груповому утриманні**
- Нормативні акти щодо благополуччя тварин під час транспортування та забою

Сучасні концепції благополуччя: фокус на позитивному досвіді

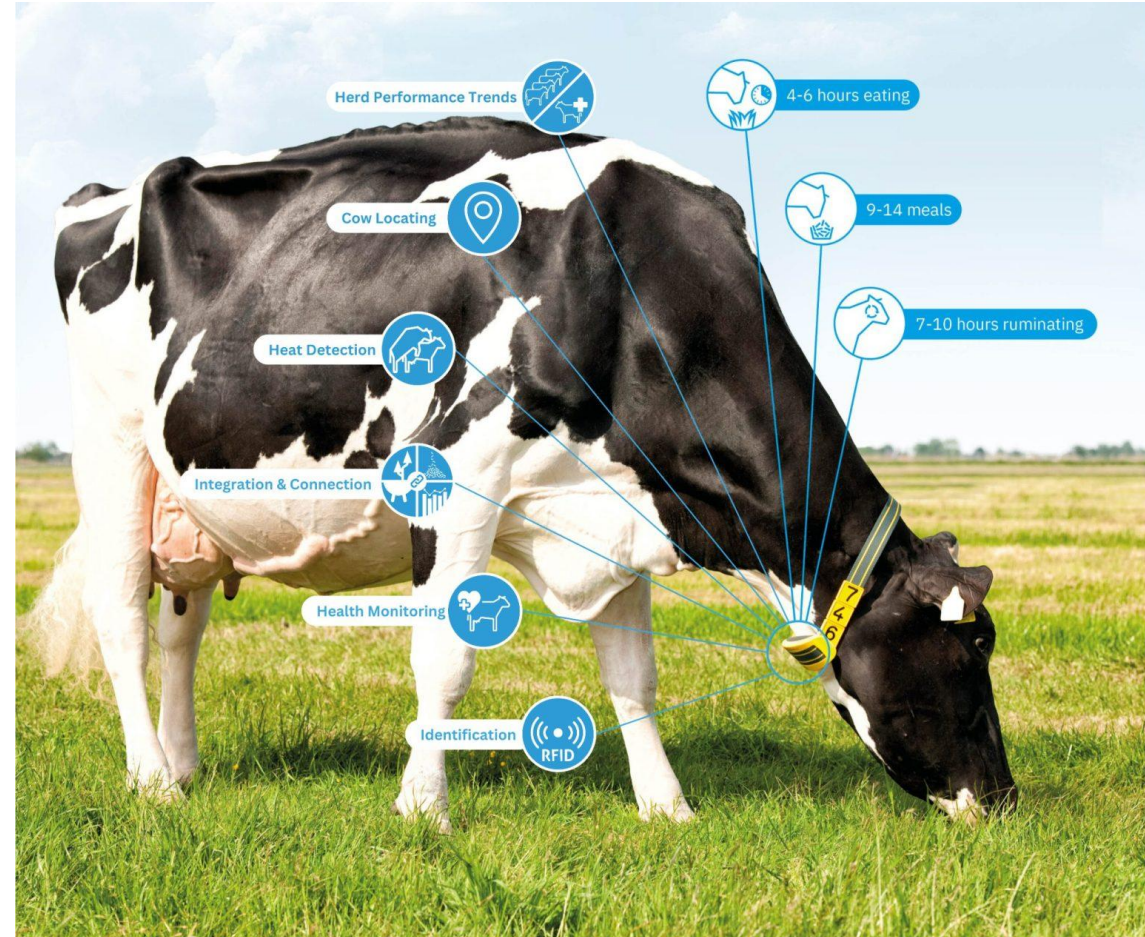
Підвищена увага до тваринних індикаторів благополуччя

- Стан тіла
- Стан оперення/шерсті та рани
- Поведінка тварини (характер активності)
- Реакція на людей
- Вокалізація/ голосові сигнали

Методи варіюються від ручного підрахунку балів до автоматичного моніторингу

- Молочні корови
- Нашийник з акселерометром, що контролює час, витрачений на:
 - Відпочинок
 - Годівля
 - Жуйка
 - Випас
- Інформація про здоров'я, благополуччя (+ підтримка практичного менеджменту)

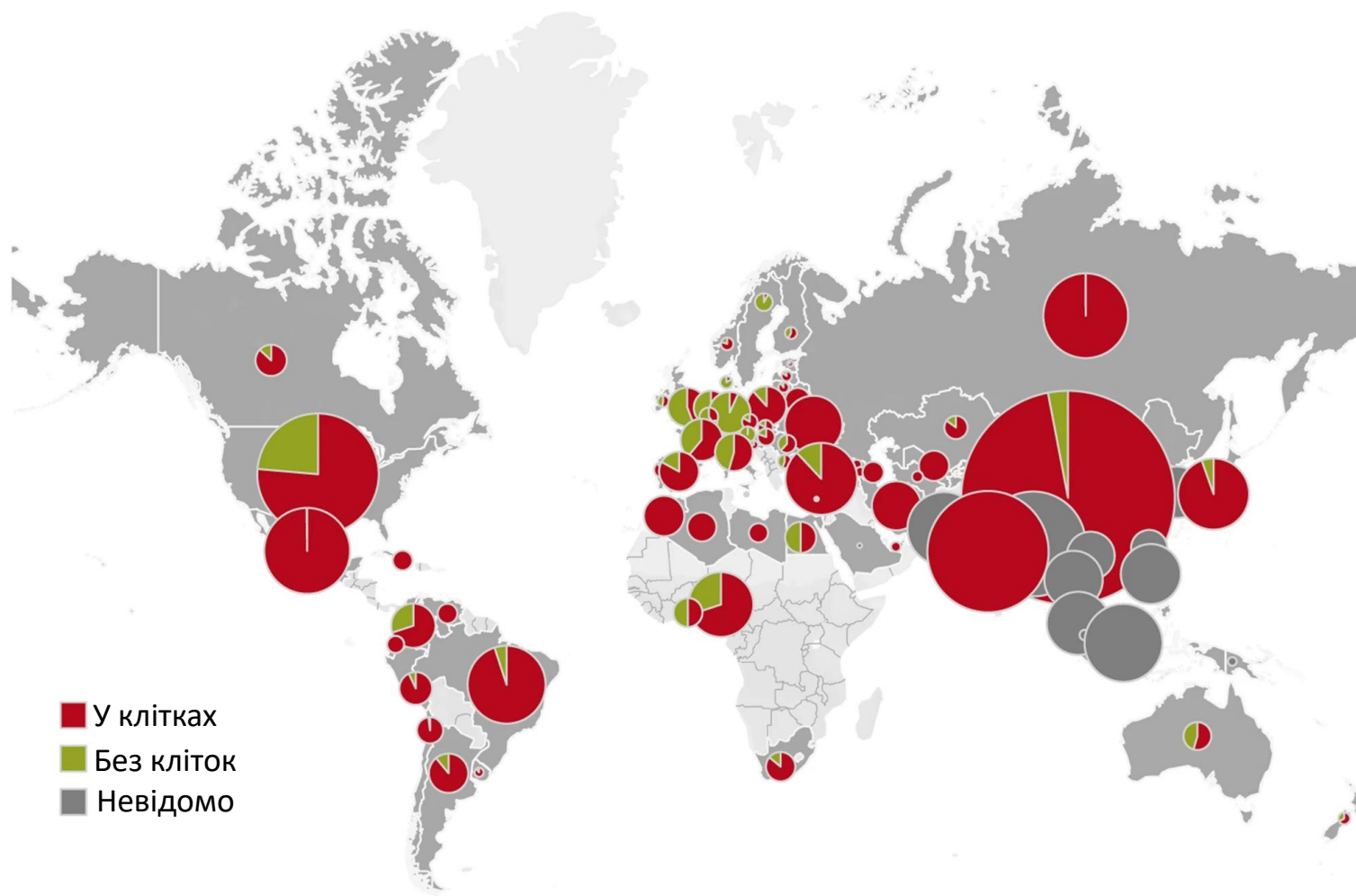

Курей-несучок все частіше утримують у системах без кліток

- Більше простору, ніж у клітках
- Доступ до:
 - Гнізда – для відкладання яєць
 - Сідала – для відпочинку
 - Підстилки – для пошуку їжі, купання в пилу
- Можна поєднувати з вільним виходом / верандою

Кури-несучки все частіше утримуються в системах без кліток

В ЄС використовується маркування яєць: систему утримання можна побачити безпосередньо на яйці

- 0 Органічне виробництво
- 1 Вигульне утримання
- 2 Підлогове утримання
- 3 Кліткове утримання
- Яйця можуть продаватися за підвищеною ціною, залежно від системи утримання

Методи утримання тварин

0 = органічне
1 = вільний вигул
2 = підлоговий
3 = клітковий

Країна походження

Наприклад, Великобританія

Додаткові стандарти для яєць за схемою Lion Quality

Яйця з маркуванням Lion
(Великобританія),
отримані від курей, щеплених
проти сальмонели, і вироблені
відповідно до суворого Кодексу
практики.

Термін придатності

Ідентифікаційний номер господарства

Специфічний номер, що
позначає господарство, на
якому було вироблено
яйця

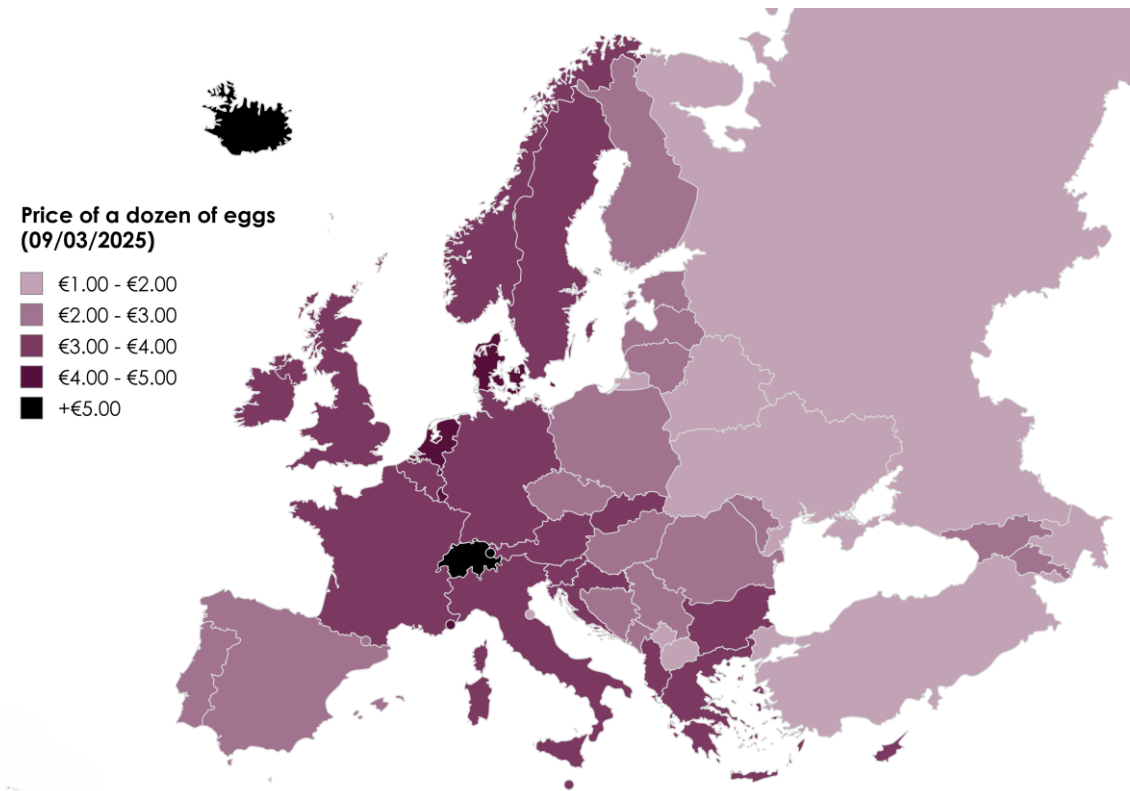
Оператори ринку харчових продуктів здійснюють перехід

Компанії, що надають послуги з харчування, здійснюють переробку харчових продуктів та роздрібну торгівлю, які в найближчі роки будуть закуповувати тільки яйця від курей, що утримуються без кліток (приклади):

Ситуація в Нідерландах

- Наразі 95% виробництва яєць відбувається в системах без кліток (роздрібна торгівля – 100%)
- Виробничі витрати на 10-15% вищі порівняно з клітковими системами **(0,15 євро/кг яєць)**
- Ціни на яйця від курей, що утримуються без кліток, також вищі **(0,17 євро/кг яєць)**
- Фермери, які використовують безкліткові системи, мають вищий чистий прибуток порівняно з фермерами, які використовують клітки (у Нідерландах)

Перехід до безкліткового утримання: обмін найкращими практиками

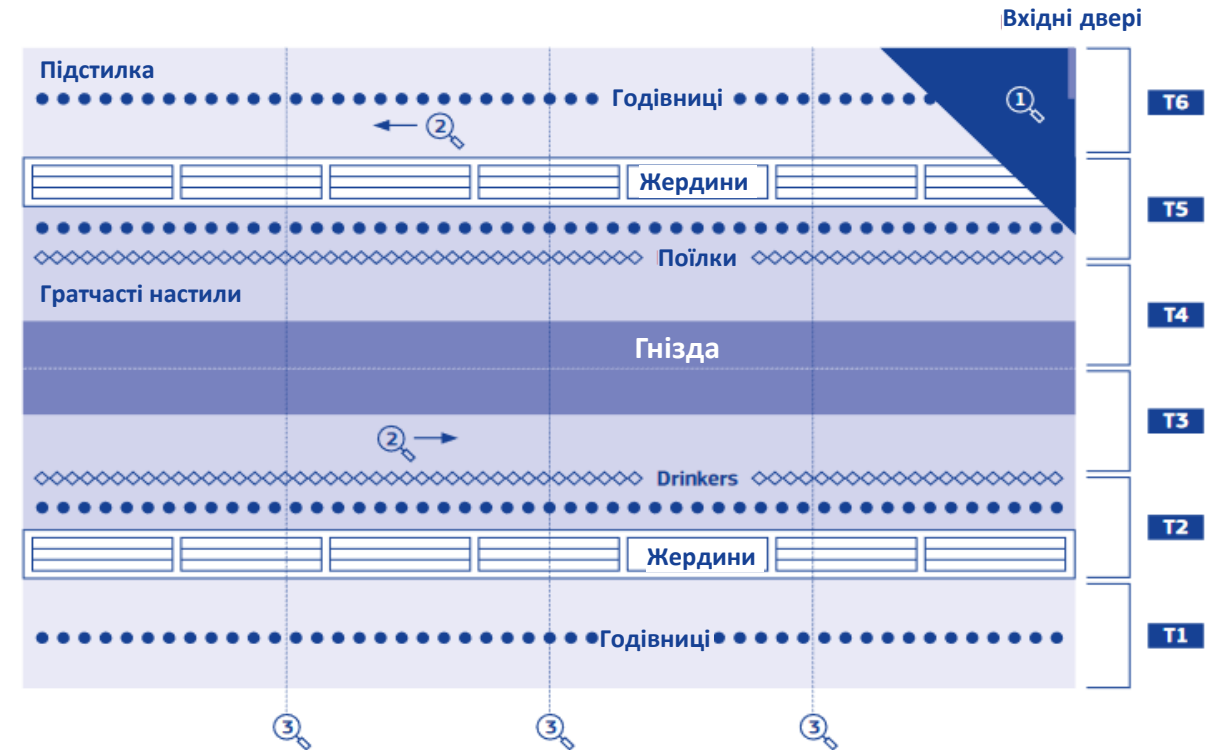

- Для сприяння переходу: Найкращі практики утримання курей (www.bestpracticehens.eu)
- Найкращі практики утримання курей у системах без кліток (33 інфографіки)
- Наукові та практичні знання
- Економічна та ринкова оцінка
- Протокол інспекційної перевірки ферми

Протокол оцінки благополуччя: спостереження за різними частинами пташника

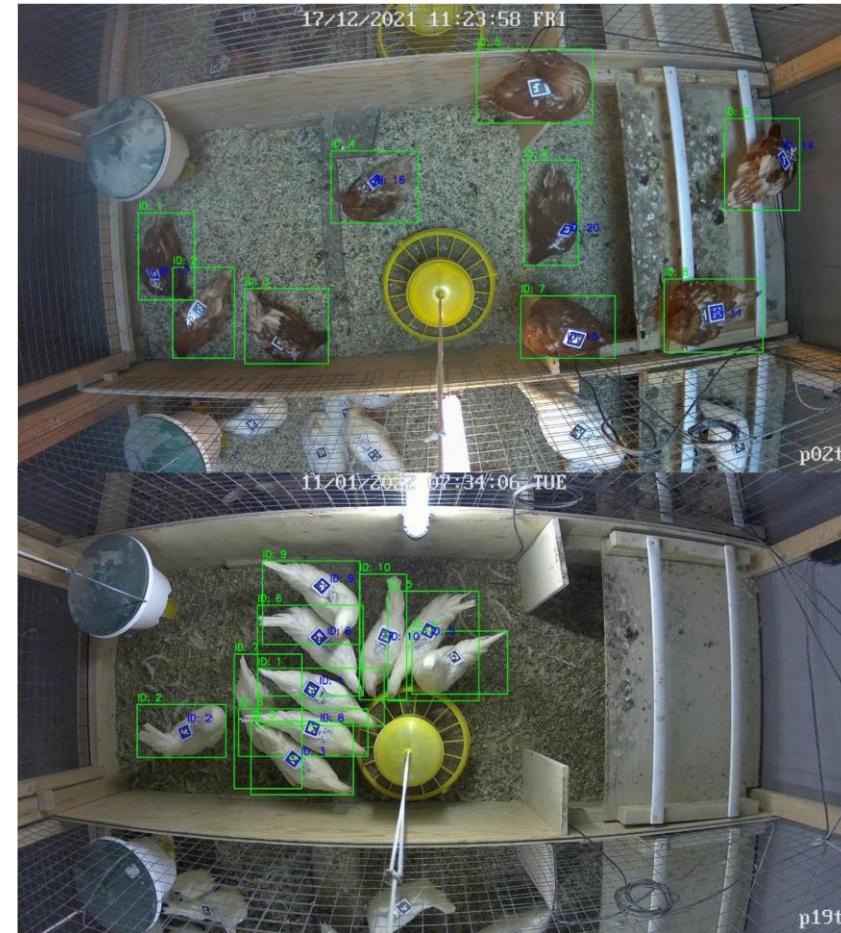
- Панічна реакція
- Важке дихання (ознака перегріву)
- Скупчування (ознака холоду)
- Втрата пір'я
- Калічені птахи
- Хворі птахи
- Мертві птахи
- Яйця, відкладені на підлозі
- Стан підстилки
- Червоні кліщі

Діаграма точок оцінки для одноярусного пташника (Т = траншеї 1–6). Іконки лупи позначають конкретні місця оцінки, а цифри всередині відповідають групам показників благополуччя, які слід оцінювати в кожному місці.

Майбутнє: подальший розвиток автоматичних систем моніторингу

- Існуючі:
 - Споживання корму
 - Споживання води
 - Маса тіла
- Майбутні:
 - Активність стада
 - Моніторинг поведінки
 - Шум стада (вокалізації)

Висновок

- Благополуччя тварин відіграє все більш важливу роль у тваринництві ЄС
- Надання можливостей для проявлення поведінки та позитивних вражень стає все більш важливим
- Існують інструменти для ручної та автоматичної оцінки благополуччя тварин
- Приклад курей-несучок: найкращі практики та доступні інструменти моніторингу

Дякуємо за увагу!

- Матеріали щодо найкращих практик щодо утримання курей (декількома мовами ЄС):
<https://bestpracticehens.eu/materials/>
(доступні для перекладу місцевими мовами)
- Керівництво з кращих практик (Global Food Partners):
<https://globalfoodpartners.com/wp-content/uploads/2023/04/BP-ENSXAU-0419.pdf>
- Електронна пошта: t.b.rodenburg@uu.nl

